

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 00104-408/2020/5

Datum: 14. 10. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi z izdajanjem kvalitetnih zvočnih knjig

Poslanec Državnega zbora dr. Franc Trček je na Vlado Republike Slovenije naslovil pisno poslansko vprašanje v zvezi z izdajanjem kvalitetnih zvočnih knjig, in sicer sprašuje:

- »S katerimi programi in spodbudami bo (ne le) starejšim omogočeno uživanje v kvalitetno posnetih zvočnih knjigah v slovenskem jeziku?
- Koliko proračunskih sredstev bo temu namenjeno do leta 2030 in v obliki kakšnih razpisov?
- Katere merljive cilje bomo dosegli na tem področju do leta 2030?«

Vlada Republike Slovenije odgovarja:

V nasprotju z nekaterimi drugimi državami, denimo Dansko, Francijo in Veliko Britanijo, zvočno založništvo, ki bi omogočilo dostop do zvočnih knjig široki javnosti, pri nas še ni dovolj zaživelo. Zvočne knjige izdajajo nekatere založbe, ki za pretvorbo v zvok odkupijo avtorske pravice, vendar v manjši meri, med njimi Beletrina, Mladinska knjiga z otroškimi zvočnicami, radijskimi in mladinskimi igrami, pa tudi založba Sanje, Družina, Obzorja in nekatere manjše založbe. Včasih so delno prirejene, skrajšane ali interpretirane v celoti, med njimi pa so tudi zelo kakovostne. Na zvočnih kasetah, zgoščenkah in ključkih USB so dostopne tudi v splošnih knjižnicah. Vlada Republike Slovenije pojasnjuje, da v okviru zmožnosti vsaj na dveh nivojih aktivno deluje pri zmanjševanju ovir pri dostopanju do vsebin za senzorno ovirane invalide v njim prilagojenih oziroma dostopnih oblikah zapisa in tehnologijah, ki ustrezajo različnim vrstam invalidnosti. Preko sofinanciranja knjižnice za slepe in aplikacije e-bralec omogoča lažji dostop do knjižničnega gradiva, v skladu z Zakonom o medijih pa posebej podpira ustvarjanje in razširjanje programskih vsebin, namenjenih slepim in gluhonemim v njih prilagojenih tehnikah ter razvoj ustrezne tehnične infrastrukture. Prek letnega razpisa se za ta namen vsako leto razdelijo finančna sredstva v višini okoli 170.000 evrov, s čimer se sledi tudi zahtevi iz zadnje prenesene Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah, ki je določila, da »države članice spodbujajo ponudnike medijskih storitev pod njihovo pristojnostjo, da osebam z okvaro vida ali sluha postopoma zagotovijo dostop do njihovih storitev«. Eden od rednih projektov, ki ga Vlada Republike Slovenije prek Ministrstva za kulturo sofinancira, je tudi prilagajanje knjig v Braillovo pisavo in zvočni zapis. Zvezi društev slepih in slabovidnih Slovenije uspe letno prilagoditi približno 250 knjig.

Pod okriljem Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije deluje Knjižnica slepih in slabovidnih Minke Skaberne in je namenjena slepim in slabovidnim ter osebam, ki ne morejo brati običajnega tiska (npr. disleksija...). Trenutno že tretje leto delovanje knjižnice država finančno podpira tudi s sredstvi na podlagi podeljene koncesije za knjižnične storitve za slepe in slabovidne. Trenutno je v knjižnico včlanjenih več kot 2.250 oseb. Izposoja knjig je možna v zvoku ter v brajici. V brajico je prilagojenih 1.450 knjižnih del, na avdiokasete je bilo posnetih 2.548 del, v digitalnem zapisu MP3 pa je na voljo 5.644 del slovenskih in tujih avtorjev. Knjižnica je tudi članica sistema Biblos, kar pomeni, da imajo člani dostop do izposoje vseh e-knjig na portalu, prav tako pa tudi do zvočnih knjig, ki jih založba Beletrina vključuje na portal. Založba Beletrina in knjižnica Minke Škoberne med drugim izvajata skupni projekt, ki zadeva tudi zvočne knjige.

Javna agencija za knjigo Republike Slovenije, katere ustanoviteljica je Vlada Republike Slovenije, od leta 2018 v letni projektni razpis za podporo e-založništvu ob podpori spletnim medijem s področja knjige in e-knjigam vključuje tudi zvočne knjige in je v letih 2018 in 2019 skupno sofinancirala pripravo in izdajo 73 zvočnih knjig. Področje zvočnih knjig je vključeno tudi v letni projektni razpis za podporo e-založništvu v letu 2020, rezultati razpisa bodo znani v mesecu oktobru 2020. Slepim in slabovidnim lahko poleg naslovov, ki so s posebnimi tehnikami prilagojeni njihovim potrebam, prebirajo tudi avtorska dela, ki so v digitalni ali zvočni obliki dostopna na knjižnem trgu.

Izrecno z zvočnimi knjigami se ukvarja podjetje Audibook, ki mu je to omogočilo sofinanciranje iz kohezijskega sklada, pripenjamo povezavo do njihove spletne strani, tj. Knjižnica zvočnih knjig, ki omogoča izposajo zvočnih knjig: www.audibook.si/#knjiznica. Na voljo za izposajo je že več kot 200 zvočnih knjig. Audibook je prek razpisov Javne agencije za knjigo, področje e-založništva, objavilo skupno 40 zvočnih knjig. Na področju zvočnih knjig deluje tudi podjetje A1 s projektom Lahkonočnice, kjer so brezplačno na voljo zvočne pravljice za otroke in mladino.

Vlada Republike Slovenije si bo v okviru svojih finančnih zmožnosti prizadevala, da bo do leta 2030 poskušala povečati delež sredstev, namenjenih za spodbude namenjene za pripravo kvalitetno posnetih zvočnih knjig.